EVENTYRLIG RO I ET HISTORISK LANDSKAB

Mellem gamle træer og nye skud folder historien sig ud: Moesgaard Natur- og Kulturlandskab fortæller om fortidens minder og danner stadig rammen om menneskets historie her på egnen.

Historiens højdepunkt
På Moesgaards tag får I udsigt over hele det historiske landskab. Med lidt god vilje – og en smule fantasi – kan I se helt til stenalderen, bronzealderen og herregårdstiden. Mod øst ser I Aarhusbugten, hvor vikingeskibe sejlede ud på eventyr fra Aros – som Aarhus hed i vikingetiden. Der er altid udsigt til eventyr fra historiens højdepunkt.

Nye verdenshistorier hvert eneste år
Hvert år er der nye store fortællinger fra verdenshistorien på Moesgaard. Vores særudstillinger åbner for ukendte verdener i en periode, så forsvinder de igen, så vi kan fortælle nye historier.

Tid til fordybelse?
På moesgaardmuseum.dk kan I tilmelde jer Moesgaards nyhedsbrev. Der er altid nye historier om de store verdenshistoriske sammenhænge fra fortidens dybe lag.

Moesgaard café – det friske oldnordiske køkken
I Moesgaards café serverer vi retter inspireret af oldtiden og tilberedt med sæsonens friske, lokale råvarer. Vi salter, sylter og sanker i naturen omkring os – og der er altid plads til lidt bålrøg i køkkenet. Der er noget for både store og små smagsløg med appetit på historien.

MOESGAARD

DK

NATUREN VED MOESGAARD

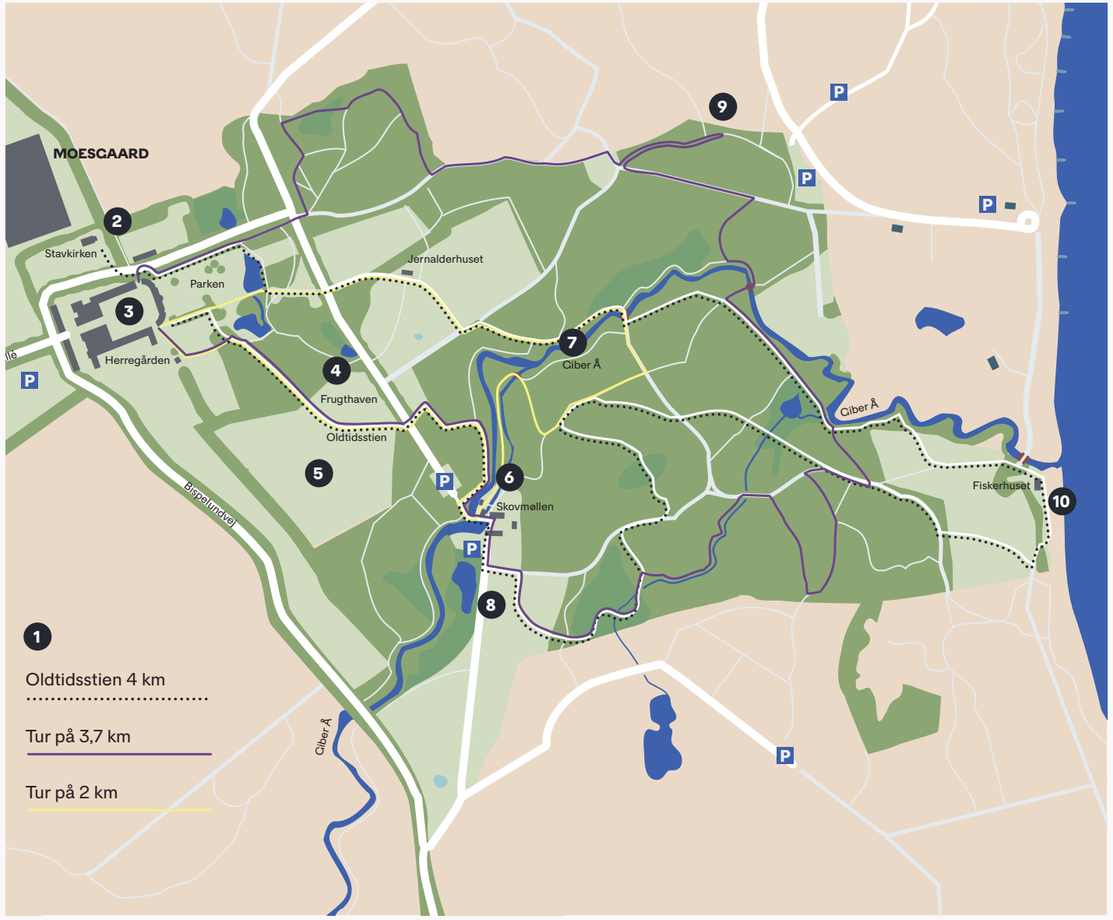
1 Vandreture i historien
Moesgaard Natur- og Kulturlandskab byder på forskellige vandreruter rundt i området. Ad stierne finder I korte, mellem og længere ruter, der fører jer gennem herregårdslandskabet og forbi fortidsminder fra oldtiden.

2 Stavkirken
De nordiske guder var sejlivede, men i løbet af vikingetiden vandt kristendommen frem i Danmark. De første kirker var af træ, og ingen af dem er bevaret. Stavkirken er derfor en rekonstrueret trækirke, som den formentlig så ud i slutningen af vikingetiden. I er velkomne indenfor i kirken!

3 Herregården Moesgaard
Herregården blev bygget i 1778, men den trækker spor tilbage til 1300-tallet. I dag huser den Moesgaards administration, forskere, arkæologer, antropologer og naturvidenskabelige afdelinger. Den romantiske herregårdspark er altid åben, når I er friske på en gåtur i den overraskende og kontrastfyldte natur.

4 Frugthaven
Ved herregårdsparken ligger frugthaven. Den blev genetableret i 2018, men i haven står stadig flere gamle træer fra 1780-90, bl.a. den berømte Tarmvridrøn, der er verdens største og ældste af sin art. Frugthaven er altid et besøg værd, og I er velkomne til at smage på frugterne.

5 Biodiversitet
Hele naturlandskabet bliver holdt med respekt for fredede områder og den urørte skov. Væltede træer får lov at ligge og bliver habitat for nyt liv på naturens præmisser. Hvis I ser godt efter, møder i sommerfugle, løvfrøer, oddere og sjældne fugle i den velholdte park og vilde skov.

6 Skovmøllen
Møllen hørte oprindeligt under herregården. Fra 1800-tallet blev Skovmøllen et udflugtsmål for aarhusianerne, når de havde brug for et naturligt frirum. Det er den stadig. På udvalgte dage kan I se møllen i funktion og udforske udstillingen om Skovmøllens historie.

7 Ciber Å
Områdets givtige kilde til liv. Engang drejede åen Skovmøllens hjul, gav fisk til herregårdens middagsbord, og den er stadig en livsnerve for insekt-, plante- og dyreliv. Når I møder den på jeres vej, oplever I tydeligt, at der altid er god energi i Ciberen.

8 Det ældste fortidsminde
Her finder I områdets ældste fortidsminde – Langdyssen. Den er fra tidlig bondestenalder og er ca. 5500 år gammel. Den er et mindesmærke fra de første bønder her på egnen. De rejste formentlig dyssen som et monument for den enorme kollektive indsats med at omforme urskov til landbrug.

9 Gravhøj fra bronzealderen
Gravhøjen blev opført mellem 1750-1100 f.Kr. i ældre bronzealder. Tidligere lå den frit og markant i en ryddet udsigtslinje fra herregård til hav. I 1800-tallet blev der bygget en stendysse oppe på højen – denne type dysse er dog ca. 3300 år ældre end selve bronzealderhøjen.

10 Moesgård Strand
Langs stranden finder I både det gamle fiskerhus og teglværk, som hørte under herregården. Fiskerhuset er fra 1855. Her boede herregårdens fisker. Teglværket lå på stranden fra 1844 og 50 år frem. Teglovnen ligger stadig under den buskbegroede høj ved stranden.